

4.2 Αυτοπάθεια και ασθενής συμπαγεια

Ένας χώρος με νόρμα $(X, \|\cdot\|)$ λέγεται αυτοπαθής (reflexive), αν η κανονική εμφύτευση $\varphi: X \rightarrow X^{**} : \varphi(x)(x^*) = x^*(x), x^* \in X^*, x \in X$, είναι επί του X^{**} , δηλαδή $\varphi(X) = X^{**}$. Παρατηρούμε ότι ένας αυτοπαθής χώρος X είναι αναγκαία χώρος Banach εφόσον ταυτίζεται ισομετρικά με τον X^{**} . Σημειώνουμε ότι υπάρχουν παραδείγματα μη αυτοπαθών χώρων X έτσι ώστε ο X να είναι γραμμικά ισομετρικός με τον X^{**} (όχι φυσικά μέσω της κανονικής απεικόνισης φ).

Ένα τέτοιο παράδειγμα (ο χώρος του James J) μπορεί να βρεθεί στα βιβλία [F-H-H-M-P-Z] και [M].

Θεώρημα 4.2.1 Έστω X χώρος Banach. Οι ακόλουθοι ισχυρισμοί είναι ισοδύναμοι:

- 1) Ο X είναι αυτοπαθής
- 2) Η $(\hat{B}_X, w)$ είναι συμπαγής χώρος.
- 3) Ο X^* είναι αυτοπαθής
- 4) $(X^*, w) = (X^*, w^*)$.

Απόδειξη (1) $\Rightarrow$ (2). Εφόσον ο X είναι αυτοπαθής έχουμε ότι $(X, w) = (X^{**}, w^*)$ και άρα $(\hat{B}_X, w) = (\hat{B}_{X^{**}}, w^*)$. Από το θεώρημα Alaogλου έχουμε το συμπέρασμα.

(2) $\Rightarrow$ (1) Εφόσον η $(\hat{B}_X, w)$ είναι συμπαγής χώρος είναι και ασθενώς* συμπαγής υποσύνολο της $\hat{B}_{X^{**}}$.

Από το θεώρημα Goldstine η $\hat{B}_X$ είναι και ασθενώς* πυκνό υποσύνολο του $\hat{B}_{X^{**}}$, συνεπώς $\hat{B}_X = \hat{B}_{X^{**}}$. Άρα $X = X^{**}$.

(1) $\Rightarrow$ (4) Η ασθενής τοπολογία επί του X^* επάγεται από τον συζυγή του που είναι ο $X^{**} = X$. Επίσης η ασθενής* τοπολογία επί του X^* επάγεται από τον προσυζυγή του που είναι πάλι ο X , έτσι οι δύο τοπολογίες ταυτίζονται.

(4) $\Rightarrow$ (3). Από την υπόθεσή μας, έπεται αμέσως ότι $(\hat{B}_{X^*}, w) = (\hat{B}_{X^*}, w^*)$. Από το θεώρημα Alaogλου η $(\hat{B}_{X^*}, w^*)$ είναι συμπαγής χώρος. Άρα η $(\hat{B}_{X^*}, w)$ είναι συμπαγής χώρος και από την (2) $\Rightarrow$ (1) έπεται το συμπέρασμα.

(3) $\Rightarrow$ (1). Εφόσον ο X^* είναι αυτοπαθής από την (1) $\Rightarrow$ (4) θα έχουμε ότι $(X^{**}, w) = (X^{**}, w^*)$. Η $(\hat{B}_X, w)$ είναι norm κλειστό και κυρτό υποσύνολο του $(X$ και άρα και του $) X^{**}$, έπεται από το θεώρημα του Mazur ότι είναι ασθενώς κλειστό υποσύνολο του X^{**} . Αλλά τότε από την υπόθεσή μας είναι ασθενώς $*$ κλειστό υποσύνολο του X^{**} . Από το θεώρημα Goldstine έπεται ότι $\hat{B}_X = \hat{B}_{X^{**}}$. Κατά συνέπεια $X = X^{**}$.

Πόρισμα 4.2.2 Έστω X αυτοπαθής χώρος Banach και Y κλειστός διανυσματικός υπόχωρος του X . Τότε ο Y είναι επίσης αυτοπαθής.

Απόδειξη: Παρατηρούμε ότι $\hat{B}_Y = Y \cap \hat{B}_X$. Επειδή από το θεώρημα του Mazur ο Y είναι ασθενώς κλειστό υποσύνολο του X και από το θεώρημα 4.2.1 η $\hat{B}_X$ είναι ασθενώς συμπαγές υποσύνολο του X , έπεται ότι η $\hat{B}_Y$ είναι ασθενώς συμπαγές σύνολο. Έτσι πάλι από το θεώρημα 4.2.1 ο Y είναι αυτοπαθής χώρος.

Πόρισμα 4.2.3 Έστω X αυτοπαθής χώρος Banach. Αν $x^* \in X^*$, τότε υπάρχει $x_0 \in X$ με $\|x_0\| = 1$ ώστε $\|x^*\| = x^*(x_0)$.

Απόδειξη Υποθέτομε χωρίς βλάβη της γενικότητας ότι $x^* \neq 0$. Το x^* είναι συνεχής συνάρτηση ως προς την ασθενή τοπολογία του X και η $\hat{B}_X$ είναι ασθενώς συμπαγές σύνολο, αφού ο X είναι αυτοπαθής. Έπεται ότι υπάρχει $y_0 \in \hat{B}_X$ ώστε

$$|x^*(y_0)| = \sup\{|x^*(x)| : \|x\| \leq 1\} = \|x^*\|$$

Παρατηρούμε ότι, $\|x^*\| = \|x^*(y_0)\| \leq \|x^*\| \cdot \|y_0\| \Rightarrow \|y_0\| = 1$ Επίσης έχουμε ότι υπάρχει $a \in K$ με $|a| = 1$ ώστε $|x^*(y_0)| = ax^*(y_0) = x^*(ay_0)$. Έτσι θέτομε $x = ay_0$ και έχουμε $\|x_0\| = \|y_0\| = 1$.

Παρατηρήσεις 1) Το προηγούμενο αποτέλεσμα δεν ισχύει πάντοτε χωρίς την υπόθεση της αυτοπάθειας. Για παράδειγμα αν $\Lambda : c_0 \rightarrow R : \Lambda(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{x(n)}{2^n}$, $x = (x(n)) \in c_0$ (=ο χώρος των μηδενικών ακολουθιών πραγματικών αριθμών) τότε ισχύουν:

(α) Το Λ είναι φραγμένο γραμμικό συναρτησοειδές με $\|\Lambda\| = 1$

(β) Για κάθε $x \in c_0$ με $\|x\|_\infty \leq 1 \Rightarrow |\Lambda(x)| \leq \sum_{n=1}^{\infty} \frac{|x(n)|}{2^n} < 1$

(Πρβλ. την άσκηση (2) της παραγράφου 2).

2) Αν X είναι χώρος με νόρμα τότε από το θεώρημα Hahn-Banach (αλλά και από το θεώρημα Alaogλου) έχουμε ότι για κάθε $x \in X$ υπάρχει $x^* \in X^*$ με $\|x^*\| = 1$ ώστε $x^*(x) = \|x\|$. Έτσι το προηγούμενο αποτέλεσμα μπορεί να προκύψει θεωρώντας τον X ως συζυγή του X^* ($X^{**} = X$)

Θεώρημα 4.2.4 Έστω X αυτοπαθής χώρος Banach και $K \subseteq X$. Τότε το K είναι ασθενώς συμπαγές αν και μόνο αν το K είναι ασθενώς κλειστό και norm φραγμένο.

Απόδειξη « $\Rightarrow$ » Έστω ότι το K είναι ασθενώς συμπαγές. Τότε βέβαια το K είναι ασθενώς κλειστό. Αν $x^* \in X^*$ τότε επειδή το x^* είναι ασθενώς συνεχές και το K ασθενώς συμπαγές, έχουμε ότι $\sup\{|x^*(x)| : x \in K\} < +\infty$. Από την αρχή του ομοιομόρφου φράγματος έπεται ότι το K είναι norm φραγμένο.

« $\Leftarrow$ » Έστω $\varepsilon > 0$ ώστε $K \subseteq \hat{B}(0, \varepsilon)$. Από την αυτοπάθεια του X η $\hat{B}_X(0, \varepsilon)$ είναι ασθενώς συμπαγές σύνολο. Επειδή το K είναι ασθενώς κλειστό συμπεραίνουμε ότι είναι ασθενώς συμπαγές.

.....

Παρατηρήσεις 4.2.5 1) Ένας τοπολογικός χώρος X λέγεται ακολουθιακά συμπαγής, αν κάθε ακολουθία $(x_n) \subseteq X$ έχει κάποια υπακολουθία (x_{k_n}) ώστε $x_{k_n} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} x \in X$.

Ένα ασθενώς ακολουθιακά συμπαγές υποσύνολο K ενός χώρου Banach είναι αναγκαία **norm φραγμένο**. Πράγματι, αν το K δεν ήταν φραγμένο τότε θα υπήρχε μια ακολουθία $(x_n) \subseteq K$ ώστε $\|x_n\| \geq n$ για κάθε $n \geq 1$. Έστω (x_{k_n}) μια ασθενώς συγκλίνουσα υπακολουθία της (x_n) , τότε βέβαια η (x_{k_n}) θα ήταν φραγμένη άτοπο.

2) Το θεώρημα 4.2.4 είναι συνέπεια ενός γενικότερου αποτελέσματος: Αν X χώρος Banach και $K \subseteq X^*$ τότε το K είναι ασθενώς* συμπαγές αν και μόνο αν είναι ασθενώς* κλειστό και norm φραγμένο (πρβλ. τις ασκήσεις). Έπεται ιδιαίτερα από το αποτέλεσμα αυτό ότι κάθε ασθενώς συμπαγές υποσύνολο ενός χώρου Banach είναι norm φραγμένο (γιατί ;).

Λήμμα 4.2.6 Κάθε ασθενώς συμπαγές υποσύνολο K ενός διαχωρίσιμου χώρου Banach X είναι μετρικοποιήσιμο.

Απόδειξη. Έστω K ένα ασθενώς συμπαγές υποσύνολο του X . Από το θεώρημα 4.1.8 η $(\hat{B}_{X^*}, w^*)$ είναι συμπαγής και μετρικοποιήσιμος χώρος επομένως διαχωρίσιμος. Έστω $D = \{x_n^* : n \geq 1\}$ ένα αριθμήσιμο και πυκνό υποσύνολο της $(\hat{B}_{X^*}, w^*)$. Παρατηρούμε ότι το D διαχωρίζει τα σημεία του X . Πράγματι, έστω $x \in X$ ώστε $x_n^*(x) = 0$ για κάθε $n \geq 1$. Επειδή το $x = \varphi(x)$ είναι ένα ασθενώς* συνεχές γραμμικό συναρτησοειδές επί του X^* ($(X^*, w^*)^* = X^*$), είναι και συνεχής συνάρτηση αν περιορισθεί στην (B_{X^*}, w^*) έπεται ότι $x^*(x) = 0$ για κάθε $x^* \in B_{X^*}$ και άρα $x^*(x) = 0$ για κάθε $x \in X$. Έτσι έχουμε ότι $x = 0$.

Ορίζουμε τον τελεστή $T : X \rightarrow c_0$ ώστε $T(x) = \left(\frac{x_n^*(x)}{n} \right)_{n \geq 1}$. Εύκολα ελέγχεται ότι ο T είναι καλά ορισμένος, γραμμικός 1-1 (το D διαχωρίζει τα σημεία του X) και φραγμένος με $\|T\| \leq 1$. [Επειδή από το θεώρημα 4.1.13 ο T είναι ασθενώς συνεχής, έπεται ότι το ασθενώς συμπαγές υποσύνολο K του X είναι ομοιομορφικό με το ασθενώς συμπαγές υποσύνολο $T(K)$ του c_0 . Όμως το $T(K)$ είναι norm φραγμένο από την παρατήρηση 4.2.5 (2) και όπως γνωρίζουμε από το πόρισμα 4.1.9 η ασθενής τοπολογία στα φραγμένα υποσύνολα ενός χώρου με διαχωρίσιμο συζυγή ($c_0^* = \ell_1$) είναι μετρικοποιήσιμη. Έτσι το $(T(K), w)$ είναι μετρικοποιήσιμο και συνεπώς και το (K, w) είναι μετρικοποιήσιμο.

Από το προηγούμενο Λήμμα έπεται εύκολα το ακόλουθο.

Θεώρημα 4.2.7 Κάθε ασθενώς συμπαγές υποσύνολο K ενός χώρου Banach X είναι ασθενώς ακολουθιακά συμπαγές.

Απόδειξη Έστω (x_n) τυχούσα ακολουθία σημείων του K . Θέτουμε $\Omega = cl_w \{x_n, n \geq 1\} \subseteq K$ και $Y = cl_{\|\cdot\|} \langle x_n, n \geq 1 \rangle$ (=η κλειστή γραμμική θήκη του συνόλου $\{x_n, n \geq 1\}$). Προφανώς ο Y είναι διαχωρίσιμος χώρος Banach και το Ω είναι ένα ασθενώς συμπαγές υποσύνολο του Y . Από το Λήμμα 4.2.6 ο χώρος (Ω, w) είναι μετρικοποιήσιμος και συνεπώς η (x_n) έχει μια ασθενώς συγκλίνουσα υπακολουθία μέσα στο $\Omega \subseteq K$.

.....

Το αντίστροφο του προηγούμενου αποτελέσματος ισχύει και είναι ένα βαθύ αποτέλεσμα που ανήκει στον Eberlein. Διατυπώνουμε το θεώρημα του Eberlein και για την απόδειξή του παραπέμπουμε στα βιβλία [F-H-H-M-P-Z], [M] και [D].

Θεώρημα 4.2.8 (Eberlein) Ένα υποσύνολο ενός χώρου Banach είναι ασθενώς συμπαγές (αν και μόνο) αν είναι ασθενώς ακολουθιακά συμπαγές.

Η ακόλουθη εφαρμογή του θεωρήματος 4.2.7 μας λέει ότι, λόγω της ιδιότητας Schur, ο χώρος ℓ_1 βρίσκεται στον αντίποδα των αυτοπαθών χώρων.

Πρόταση 4.2.9 Ένα υποσύνολο K του χώρου ℓ_1 είναι ασθενώς συμπαγές αν και μόνο αν είναι norm συμπαγές.

Απόδειξη Αν το K είναι norm συμπαγές τότε το K προφανώς είναι ασθενώς συμπαγές. Έστω ότι το K είναι ασθενώς συμπαγές. Από το θεώρημα 4.2.7 κάθε ακολουθία $(x_n) \subseteq K$ έχει ασθενώς συγκλίνουσα και συνεπώς - από την ιδιότητα Schur του ℓ_1 - norm συγκλίνουσα υπακολουθία μέσα στο K . Έτσι το K είναι norm συμπαγές υποσύνολο του ℓ_1 .

Από το θεώρημα του Eberlein έπεται και ο ακόλουθος χαρακτηρισμός των αυτοπαθών χώρων.

Θεώρημα 4.2.10 Έστω X χώρος Banach. Οι ακόλουθοι ισχυρισμοί είναι ισοδύναμοι:

(α) Ο X είναι αυτοπαθής

(β) Κάθε φραγμένη ακολουθία στον X έχει ασθενώς συγκλίνουσα υπακολουθία.

Απόδειξη (α) $\Rightarrow$ (β) Η $(\hat{B}_X, w)$ είναι ασθενώς συμπαγές σύνολο, έτσι από το θεώρημα 4.2.7 έπεται το συμπέρασμα.

(β) $\Rightarrow$ (α) Από το θεώρημα 4.2.8 (Eberlein) έπεται ότι η (B_X, w) είναι συμπαγές σύνολο και έτσι ο X είναι αυτοπαθής.

Παραδείγματα. (1) Οι χώροι ℓ_p και $L_p = L_p[0,1]$, για $1 < p < +\infty$ είναι αυτοπαθείς.

Πράγματι, αν $\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = 1$, τότε ισχύει $\ell_p^{**} = \ell_q^* = \ell_p$, υπό την έννοια ότι για κάθε $f \in \ell_q^*$

υπάρχει $g \in \ell_p$ ώστε $f(x) = \sum_{k=1}^{\infty} x_k g(k)$ για κάθε $x = (x_k) \in \ell_q$. Η δράση του f επί του

x είναι ίδια με την δράση του g επί του x . Έπεται ότι η κανονική απεικόνιση $\varphi: \ell_p \rightarrow \ell_p^{**}$

είναι επί του ℓ_p^{**} . Για τον L_p ο έλεγχος ότι η φ είναι επί του L_p^{**} είναι ανάλογος.

(2) Ο χώρος c_0 δεν είναι αυτοπαθής επειδή $c_0^{**} = \ell_\infty$ και ο ℓ_∞ ως γνωστόν δεν είναι

διαχωρίσιμος. Ο χώρος ℓ_1 επίσης δεν είναι αυτοπαθής. Αν ήταν, τότε ο ℓ_1^{**} θα ήταν

διαχωρίσιμος και συνεπώς ο $\ell_1^* = \ell_\infty$ θα ήταν επίσης διαχωρίσιμος, άτοπο.

3) Αποδεικνύεται ότι κανένας χώρος από την οικογένεια c_0 και $\ell_p, 1 \leq p < +\infty$, δεν είναι ισομορφικός με υπόχωρο κάποιου άλλου μέλους της οικογένειας. Έτσι για παράδειγμα αν $1 \leq p \neq q < +\infty$ τότε ο ℓ_p δεν εμφυτεύεται ισομορφικά στον ℓ_q . (Πρβλ. [L-T] σελ. 53-4).

Ορισμός 4.2.11 Έστω (M, d) μετρικός χώρος και A μη κενό υποσύνολο του M . Το A λέγεται προσεγγίσιμο (proximal) αν , για $x \in M$ υπάρχει $y \in A$ ώστε

$$d(x, y) = d(x, A) (= \inf \{ d(x, z) : z \in A \}).$$

Σχόλιο. Όπως γνωρίζουμε αν H είναι χώρος Hilbert και $A \subseteq H$ κλειστό κυρτό τότε για κάθε $x \in H$ υπάρχει $y \in A$ έτσι ώστε $d(x, y) = d(x, A)$ (και το A είναι συνεπώς προσεγγίσιμο). Η ιδιότητα αυτή των χώρων Hilbert , όχι στην πλήρη της μορφή, κληροδοτείται στους αυτοπαθείς χώρους.

Θεώρημα 4.2.12 Έστω X αυτοπαθής χώρος Banach και $A \subseteq X$ κλειστό και κυρτό. Τότε το A είναι προσεγγίσιμο.

Απόδειξη Έστω $x_0 \in X$ με $x_0 \notin A$. Θέτουμε $d = d(x_0, A)$ και επιλέγουμε μια ακολουθία $(x_n) \subseteq A$ ώστε $\|x_n - x_0\| \rightarrow d$. Η (x_n) είναι βέβαια φραγμένη ακολουθία και επειδή ο X είναι αυτοπαθής, υπάρχει υπακολουθία (x_{k_n}) της (x_n) ώστε $x_{k_n} \xrightarrow{w} x \in X$. Επειδή το A είναι κλειστό κυρτό από το θεώρημα Mazur το $x \in A$. Έστω $x^* \in X^*$ με $\|x^*\| = 1$ ώστε $\|x - x_0\| = |x^*(x - x_0)|$. Τότε έχουμε $\|x - x_0\| = |x^*(x - x_0)| \leq |x^*(x - x_{k_n})| + |x^*(x_{k_n} - x_0)| \leq |x^*(x - x_{k_n})| + \|x_{k_n} - x_0\|$

Παίρνοντας όρια, συμπεραίνουμε ότι $\|x - x_0\| \leq d$ και έτσι έχουμε $\|x - x_0\| = d = d(x_0, A)$.

Θεώρημα 4.2.13 Έστω X χώρος με νόρμα και $x^* \in X^*$ με $x^* \neq 0$. Τότε ο πυρήνας $\text{Ker} x^*$ του x^* είναι προσεγγίσιμος αν και μόνο αν υπάρχει $x \in X$ με $\|x\| = 1$ τέτοιο ώστε $|x^*(x)| = \|x^*\|$.

Απόδειξη « $\Rightarrow$ » Η απεικόνιση $\Lambda : X / \text{Ker} x^* \rightarrow K : \Lambda(x + \text{Ker} x^*) = x^*(x)$ είναι γραμμική φραγμένη 1-1 και επί του K με $\|\Lambda\| = \|x^*\|$ (Πρβλ. την απόδειξη της πρότασης 1.12).

Επομένως είναι ένας ισομορφισμός μονοδιάστατων χώρων Banach, έτσι υπάρχει $x_0 \in X$ με $\|x_0 + \text{Ker} x^*\| = 1$ και $|\Lambda(x_0 + \text{Ker} x^*)| = \|\Lambda\|$. Εφόσον ο $\text{Ker} x^*$ είναι προσεγγίσιμος, υπάρχει $y \in \text{Ker} x^*$ ώστε $\|x_0 - y\| = d(x_0, \text{Ker} x^*) = \|x_0 + \text{Ker} x^*\| = 1$.

Έπεται ότι, $|x^*(x_0 - y)| = |x^*(x_0)| = |\Lambda(x_0 + \text{Ker} x^*)| = \|\Lambda\| = \|x^*\|$.

Το ζητούμενο x είναι το $x = x_0 - y$.

« $\Leftarrow$ » Έστω $x_0 \in X$ με $x_0 \notin \text{Ker} x^*$. Από την υπόθεσή μας υπάρχει $x \in X$ με $\|x\| = 1$ ώστε

$|x^*(x)| = \|x^*\|$. Επειδή $\dim(X / \text{Ker} x^*) = 1$, υπάρχουν $y \in \text{Ker} x^*$ και $\lambda \in K$ με $\lambda \neq 0$

ώστε $x = y + \lambda x_0$. Αν z είναι τυχόν στοιχείο του $\text{Ker} x^*$ θα έχουμε

$$\|z - x_0\| \geq \frac{\|x^*(z - x_0)\|}{\|x^*\|} = \frac{|x^*(x_0)|}{\|x^*\|} = \frac{1}{|\lambda|} \cdot \frac{|x^*(y + \lambda x_0)|}{\|x^*\|} = \frac{1}{|\lambda|} = \left\| \frac{y}{\lambda} + x_0 \right\|.$$

Έπεται ότι, $d(x_0, \text{Ker} x^*) = \left\| \frac{y}{\lambda} + x_0 \right\|$. Άρα ο $\text{Ker} x^*$ είναι προσεγγίσιμος.

Παρατήρηση 4.2.14 1) Ο πυρήνας του συναρτησοειδούς $\Lambda : c_0 \rightarrow R$, $\Lambda(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{x(n)}{2^n}$,

$x = (x(n)) \in c_0$, δεν είναι προσεγγίσιμος εφόσον η νόρμα του Λ δεν επιτυγχάνεται σε κανένα σημείο της μοναδιαίας σφαίρας του c_0 . (Πρβλ. την παρατήρηση (1) μετά το πόρισμα 4.2.3 .)

2) Αν ο χώρος X είναι αυτοπαθής τότε όπως έπεται από το θεώρημα 4.2.13 και το πόρισμα 4.2.2- ο πυρήνας κάθε συναρτησοειδούς $x^* \in X^*$ με $x^* \neq 0$ είναι προσεγγίσιμος.

3) Αποδεικνύεται ότι και το αντίστροφο του θεωρήματος 4.2.12 ισχύει: Αν κάθε κλειστό και κυρτό υποσύνολο ενός χώρου Banach είναι προσεγγιστικό τότε ο χώρος είναι αυτοπαθής

(Πρβλ. το [M] σελ 435-6)

4) Έστω X χώρος με νόρμα, Y κλειστός υπόχωρος του X και $\pi : X \rightarrow X/Y$ η κανονική απεικόνιση. Αποδεικνύεται τότε ότι ο Y είναι προσεγγίσιμος αν και μόνο αν

$$\pi(\hat{B}_X) = \hat{B}_{X/Y}.$$

(Πρβλ. και τις παρατηρήσεις 1.4 και 1.6 της παραγράφου 1, την παρατήρηση (1) μετά το πόρισμα 4.2.3 καθώς και τις ασκήσεις που ακολουθούν.)

Ασκήσεις

1) Έστω X χώρος Banach. Αποδείξτε ότι:

(α) Αν (x_n) είναι ακολουθία στον X και $x \in X$ ώστε $x_n \xrightarrow{w} x$, τότε η (x_n) είναι φραγμένη και $\|x\| \leq \liminf \|x_n\|$.

(β) Αν η (x_n^*) είναι ακολουθία στον X^* και $x^* \in X^*$ ώστε $x_n^* \xrightarrow{w^*} x^*$ τότε η (x_n^*) είναι φραγμένη και $\|x^*\| \leq \liminf \|x_n^*\|$.

[Υπόδειξη. Για το (α): Από την αρχή του ομοιομόρφου φράγματος η (x_n) είναι φραγμένη.

$$\begin{aligned} \text{Έστω } c &= \liminf \|x_n\|. \text{ Αν } \|x^*\| \leq 1 \text{ τότε } |x^*(x)| = \lim |x^*(x_n)| \leq \liminf (\|x^*\| \cdot \|x_n\|) \\ &= \|x^*\| \cdot \liminf \|x_n\| \leq \liminf \|x_n\| = c. \text{ Η απόδειξη για το (β) είναι παρόμοια} \end{aligned}$$

2) Έστω X χώρος με νόρμα. Αν η ακολουθία (x_n) είναι norm Cauchy και $x_n \xrightarrow{w} x$ τότε $x_n \xrightarrow{\|\cdot\|} x$.

[Υπόδειξη $x_n \in x_m + \varepsilon \hat{B}_X$ και το σύνολο $x_m + \varepsilon \hat{B}_X$ είναι ασθενώς κλειστό.]

3) Έστω (x_n) ακολουθία στον χώρο Banach X , όπου $X = \ell_p$ ή c_0 ($1 \leq p < +\infty$). Έστω $x_n = (x_{nk})_{k \geq 1}$, $n \in N$. Αποδείξτε ότι:

(α) Αν $X = \ell_p$, $1 < p < +\infty$ ή c_0 τότε: $x_n \xrightarrow{w} 0$ αν και μόνο αν υπάρχει $M > 0$ ώστε $\|x_n\| \leq M, n \geq 1$ και $x_{nk} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$ για κάθε $k \in N$.

(β) Αν $X = \ell_1 = c_0^*$ τότε: $x_n \xrightarrow{w^*} 0$ αν και μόνο αν υπάρχει $M > 0$ ώστε $\|x_n\|_1 \leq M$, $n \geq 1$ και $x_{nk} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$ για κάθε $k \in N$.

[Υπόδειξη Η ακολουθία $e_n, n \geq 1$ είναι ολικό υποσύνολο του X].

4) Έστω $X = \ell_1 \cong c_0^*$. Αποδείξτε ότι η ακολουθία (e_n) ικανοποιεί την $e_n \xrightarrow{w^*} 0$ αλλά όχι την $e_n \xrightarrow{w} 0$

[Υπόδειξη Για το δεύτερο ερώτημα αποδείξτε πρώτα ότι $0 \notin \overline{co}\{e_n, n \geq 1\}$]

5) Αποδείξτε ότι στον χώρο Banach ℓ_∞ το σύνολο $K = \{e_n : n \geq 1\} \cup \{0\}$ είναι ασθενώς συμπαγές αλλά όχι norm συμπαγές.

[Υπόδειξη $\{e_n : n \geq 1\} \subseteq c_0 \subseteq \ell_\infty$].

6) Έστω $X = c_0$ ή ℓ_p ($1 < p < +\infty$). Αποδείξτε ότι η ασθενής τοπολογία στην

$\hat{B}_X = \{x \in X : \|x\| \leq 1\}$ είναι μετρικοποιήσιμη και ότι συμπίπτει με την τοπολογία της σύγκλισης κατά σημείο επί του N . Επίσης αποδείξτε ότι $e_n \xrightarrow{w} 0$.

7) Έστω $F : \ell_1 \rightarrow R$ ώστε $F(x) = \sum_{k=1}^{\infty} x_k$, $x = (x_k) \in \ell_1$. Αποδείξτε ότι η F είναι ένα

φραγμένο γραμμικό συναρτησοειδές επί του ℓ_1 και ακόμη ότι δεν είναι ασθενώς* συνεχές επί του $\ell_1 \cong c_0^*$ (δηλαδή ότι $F \in \ell_\infty \setminus c_0$).

[Υπόδειξη Από την άσκηση (4) έχουμε ότι $e_n \xrightarrow{w^*} 0$ στον ℓ_1]

8) Έστω X απειροδιάστατος χώρος Banach και $S_X = \{x \in X : \|x\| = 1\}$. Αποδείξτε ότι:

(α) Η S_X είναι πυκνό υποσύνολο της $(\hat{B}_X, w)$ άρα και ασθενώς* πυκνό υποσύνολο της $\hat{B}_{X^{**}}$

(β) Η νόρμα του X δεν είναι ασθενώς συνεχής σε κανένα σημείο του X .

[Υπόδειξη Για το (α): Έστω $\|x_0\| < 1$ και έστω $B_F(x_0, \varepsilon)$ μια ασθενώς ανοικτή βασική περιοχή του x_0 , όπου $F \subseteq X^*$ πεπερασμένο και $\varepsilon > 0$. Τότε $x_0 + \bigcap_{x^* \in F} \text{Ker } x^* \subseteq B_F(x_0, \varepsilon)$.

Ο διανυσματικός υπόχωρος $M = \bigcap_{x^* \in F} \text{Ker } x^*$ έχει πεπερασμένη συνδιάσταση και συνεπώς

$M \neq \{0\}$. Έστω $x_1, x_2 \in M$ ώστε $\|x_0 + x_1\| < 1$ και $\|x_0 + x_2\| > 1$. Παρατηρούμε ότι το ευθύγραμμο τμήμα $[x_0 + x_1, x_0 + x_2] \subseteq x_0 + M \subseteq B_F(x_0, \varepsilon)$ και ότι τέμνει την S_X

Για το (β): Από το (α) υπάρχει δίκτυο $(x_\delta)_{\delta \in \Delta}$ στην S_X ώστε $x_\delta \xrightarrow{w} 0$. Άρα η $\|\cdot\|$ δεν είναι ασθενώς συνεχής στο 0. Αν $x \neq 0$, τότε το $y = \frac{x}{1 + \|x\|}$ έχει $\|y\| < 1$. Αν $\lambda = 1 + \|x\|$

τότε από το (α) υπάρχει δίκτυο $(x_\delta)_{\delta \in \Delta}$ στην S_X ώστε $x_\delta \rightarrow y = \frac{x}{\lambda} \Rightarrow \lambda x_\delta \xrightarrow{w} x$. Από όπου συμπεραίνουμε ότι η $\|\cdot\|$ δεν είναι ασθενώς συνεχής στο x .]

9) Έστω X χώρος με νόρμα. Αποδείξτε ότι: (α) Αν $K \subseteq X$, τότε το K είναι norm φραγμένο αν και μόνο αν το K είναι ασθενώς φραγμένο.

(β) Αν ο X είναι χώρος Banach και $K \subseteq X^*$, τότε το K είναι norm φραγμένο αν και μόνο αν είναι ασθενώς* φραγμένο.

[Υπόδειξη. Χρησιμοποιείστε την αρχή του ομοιομόρφου φράγματος].

10) Έστω X χώρος Banach και $K \subseteq X^*$, αποδείξτε ότι το K είναι ασθενώς συμπαγές* αν και μόνο αν είναι ασθενώς* κλειστό και norm φραγμένο.

11) Έστω $(X, \|\cdot\|)$ χώρος με νόρμα. Αποδείξτε ότι ο X εμφυτεύεται ισομετρικά σ' ένα χώρο Banach της μορφής $C(\Omega)$ όπου Ω συμπαγής χώρος.

[Υπόδειξη Έστω $\Omega = \left(\hat{B}_{X^*}, w^* \right)$. Ορίζουμε $T : X \rightarrow C(\Omega)$ ώστε

$T(x)(x^*) = x^*(x), x \in X, x^* \in \Omega$. Αποδείξτε ότι η T είναι γραμμική ισομετρία.]

12) Έστω X χώρος με νόρμα και $K \subseteq X$ φραγμένο σύνολο. Αποδείξτε ότι το K είναι ασθενώς σχετικά συμπαγές αν και μόνο αν η ασθενής* κλειστότητα του στον X^{**} περιέχεται στον X (δηλαδή $c\ell_{w^*} K \subseteq X$).

13) Έστω $(X, \|\cdot\|)$ διαχωρίσιμος χώρος Banach και (x_n) πυκνή ακολουθία στην

$S_X = \{x \in X : \|x\| = 1\}$. Ορίζουμε $T : X^* \rightarrow \ell_2 : T(x^*) = \left(\frac{x^*(x_n)}{2^n} \right)_{n \geq 1}$. Αποδείξτε ότι ο T

είναι ένας γραμμικός φραγμένος και 1-1 τελεστής ο οποίος είναι ασθενώς*-ασθενώς συνεχής όταν περιορισθεί στην $\hat{B}_{X^*}$.

14) (α) Έστω X, Y χώροι Banach και $1 \leq p < +\infty$. Θέτουμε $Z = (X \oplus Y)_p$ (= το ευθύ άθροισμα των X και Y στην p -νόρμα). Αποδείξτε ότι $Z^* \cong (X^* \oplus Y^*)_q$, όπου q ο συζυγής εκθέτης του p .

(β) Έστω X αυτοπαθής χώρος Banach ώστε ο X να είναι ισομορφικός με τον συζυγή του X^* . Είναι τότε ο X ισομορφικός με κάποιο χώρο Hilbert;

[Υπόδειξη. Η απόδειξη του (α) είναι παρόμοια με την απόδειξη του διϊσμού των χώρων ℓ_p , δηλαδή $\ell_p^* = \ell_q, \ell_1^* = \ell_\infty$. Για το (β) παρατηρούμε ότι αν X είναι αυτοπαθής χώρος Banach (μη ισομορφικός με χώρο Hilbert) και $Y = (X \oplus X^*)_2$, τότε από το (α) έχουμε ότι $Y^* \cong (X^* \oplus X^{**})_2 = (X^* \oplus X)_2 \cong Y$.]

15) Έστω $(X, \|\cdot\|)$ χώρος Banach. Τότε $\left(\hat{B}_X, w \right)$ είναι μετριοποιήσιμος (διαχωρίσιμος) χώρος αν και μόνο αν ο X^* είναι διαχωρίσιμος.

[Υπόδειξη. Έχουμε ήδη αποδείξει την κατεύθυνση, X^* διαχωρίσιμος τότε $\left(\hat{B}_X, w \right)$ μετριοποιήσιμος (και διαχωρίσιμος) χώρος. (πρβλ. Πρόσβαση 4.1.9). Έστω ότι η $\left(\hat{B}_X, w \right)$ είναι μετριοποιήσιμος χώρος. Θεωρούμε μια ακολουθία $B_{F_n}(0, \varepsilon_n), n \geq 1$ ασθενώς ανοικτών βασικών περιοχών του $0 \in X$ (F_n πεπερασμένο υποσύνολο του X^* και $\varepsilon_n > 0, n \in N$) ώστε η ακολουθία $U_n = B_{F_n}(0, \varepsilon_n) \cap \hat{B}_X, n \geq 1$, να είναι βάση περιοχών

του 0 στον χώρο $(\hat{B}_X, w)$. Χωρίς περιορισμό, της γενικότητας υποθέτουμε ότι $\varepsilon_n = 1, n \geq 1$ και θέτουμε $F = \bigcup_{n=1}^{\infty} F_n, Y = c\ell_{\|\cdot\|} \langle F \rangle$ (= η κλειστή γραμμική θήκη του F στον X^*). Θα αποδείξουμε ότι $Y = X^*$. Έστω $x^{**} \in X^{**}$ με $\|x^{**}\| \leq 1$ ώστε το x^{**} να μηδενίζεται επί του F . Από το θεώρημα Goldstine υπάρχει δίκτυο $(x_\delta)_{\delta \in \Delta} \subseteq \hat{B}_X$ ώστε $x_\delta \xrightarrow{w^*} x^{**}$. Έστω ότι δίδεται $n \in \mathbb{N}$. Τότε υπάρχει $\delta_0 \in \Delta$ ώστε $|x^*(x_\delta)| = |x^*(x_\delta - x^{**})| < \varepsilon_n = 1$ για κάθε $\delta \geq \delta_0$ για κάθε $x^* \in F_n$. Έπεται ότι $x_\delta \in U_n$ για κάθε $\delta \geq \delta_0$. Επειδή αυτό γίνεται για κάθε $n \in \mathbb{N}$, συμπεραίνουμε ότι $x_\delta \xrightarrow{w} 0$, επομένως $x^{**} = 0$.]

16) Έστω $(X, \|\cdot\|)$ χώρος Banach.

(α) Αποδείξτε ότι νόρμα $\|\cdot\|$ του X είναι ασθενώς κάτω ημισυνεχής συνάρτηση επί του X .

(β) Αποδείξτε ότι αν ο X είναι διαχωρίσιμος τότε κάθε υποσύνολο A του X είναι με την ασθενή (σχετική) τοπολογία διαχωρίσιμος χώρος.

(γ) Αποδείξτε ότι τα ακόλουθα είναι ισοδύναμα για τον $X : (i) (\hat{B}_X, w)$ είναι

διαχωρίσιμος, (ii) (S_X, w) είναι διαχωρίσιμος και (iii) X είναι διαχωρίσιμος χώρος Banach.

[Υπόδειξη. Για το (α). Κάθε κλειστή σφαίρα του X είναι από το θεώρημα Mazur ασθενώς κλειστό σύνολο. Για το (β). Η ταυτοτική απεικόνιση $I : (X, \|\cdot\|) \rightarrow (X, w)$ είναι συνεχής. Για

το (γ). (i) $\Rightarrow$ (ii). Έστω D αριθμήσιμο ασθενώς πυκνό υποσύνολο της $\hat{B}_X$ και $x \in S_X$, τότε υπάρχει δίκτυο $(x_\delta)_{\delta \in \Delta} \subseteq D : x_\delta \xrightarrow{w} x$. Επειδή από το (α) η νόρμα είναι ασθενώς κάτω ημισυνεχής $1 = \|x\| \leq \liminf_{\delta \in \Delta} \|x_\delta\|$, άρα $\|x_\delta\| \rightarrow 1$ (πρβλ και την άσκηση 1 (α)).

Έπεται ότι, $\frac{x_\delta}{\|x_\delta\|} \xrightarrow{w} x$. Άρα το σύνολο $\left\{ \frac{x}{\|x\|} : x \in D, x \neq 0 \right\}$ είναι αριθμήσιμο και

ασθενώς πυκνό στην S_X . Η κατεύθυνση (ii) $\Rightarrow$ (i) έπεται από το γεγονός ότι η S_X είναι

ασθενώς πυκνό υποσύνολο της $\hat{B}_X$ (πρβλ. άσκηση (8)). Για το (i) $\Rightarrow$ (iii) παρατηρούμε ότι

αν D είναι αριθμήσιμο και ασθενώς πυκνό υποσύνολο της $\hat{B}_X$ τότε το $L = \bigcup_{n=1}^{\infty} nD$ είναι

αριθμήσιμο και ασθενώς πυκνό υποσύνολο του X και έτσι ο X είναι ασθενώς

διαχωρίσιμος. Έστω $D_1 = \langle L \rangle$ η γραμμική θήκη του L τότε το σύνολο S των γραμμικών

συνδυασμών στοιχείων του L με ρητούς συντελεστές είναι norm πυκνό στο D_1 , επομένως

το D_1 είναι norm διαχωρίσιμο. Επειδή το D_1 είναι ασθενώς πυκνό κυρτό σύνολο (ως γραμμικός υπόχωρος) έπεται από τις συνέπειες του θεωρήματος Mazur ότι είναι και norm πυκνό στο X . Η κατεύθυνση (ii) $\Rightarrow$ (i) είναι συνέπεια του (β).]

17) Στον χώρο Hilbert $L_2[0, 2\pi]$, θεωρούμε την ακολουθία $f_N(t) = \frac{1}{N} \sum_{n=1}^{N^2} e^{int}$, $N \geq 1$.

Αποδείξτε ότι: (α) $f_N \xrightarrow{w} 0$ και (β) $\|g_N\|_2$ δεν τείνει στο 0, όπου $g_N = \frac{1}{N} \sum_{n=1}^N f_n$, $N \geq 1$.

Συγκρίνετε αυτά τα αποτελέσματα με το θεώρημα Mazur.

[Περιγραφή της απόδειξης: Έστω $u_k(t) = e^{ikt}$, $t \in [0, 2\pi]$, $k \in \mathbb{Z}$. Τότε $\|u_k\|_2^2 = 2\pi$, $k \in \mathbb{Z}$

και $\langle u_n, u_m \rangle = \int_0^{2\pi} e^{i(n-m)t} dt = \begin{cases} 2\pi, & n = m \\ 0, & n \neq m \end{cases}$. Έτσι το σύνολο $\left\{ \frac{u_k}{\sqrt{2\pi}} : k \in \mathbb{Z} \right\}$ είναι

ορθοκανονικό. Από το θεώρημα Weierstrass (ή Fejer) το σύνολο $\{u_k : k \in \mathbb{Z}\}$ είναι ολικό

υποσύνολο του χώρου Banach $C(T)$, όπου $T = \{z \in \mathbb{C} : |z| = 1\}$. Επειδή ο χώρος $C(T)$

είναι πυκνός στον χώρο Hilbert $L_2[0, 2\pi]$ έπεται ότι το $\{u_k : k \in \mathbb{Z}\}$ είναι ολικό στον

$L_2[0, 2\pi]$. Επομένως μια φραγμένη ακολουθία $(f_N) \subseteq L_2[0, 2\pi]$ είναι ασθενώς μηδενική

ακριβώς όταν $\langle f_N, u_k \rangle \xrightarrow{N \rightarrow \infty} 0$ για κάθε $k \in \mathbb{Z}$. Η δοσμένη (f_N) είναι βέβαια

φραγμένη αφού, $(f_N(t)) = \frac{1}{N} e^{it} \cdot \frac{e^{iN^2 t} - 1}{e^{it} - 1}$, $t \in [0, 2\pi)$, $f_N(0) = f_N(2\pi) = N$ και

$$\|f_N\|_2^2 = \int_0^{2\pi} |f_N|^2 dt = \frac{1}{N^2} \int_0^{2\pi} |u_1 + u_2 + \dots + u_{N^2}|^2 dt = \frac{1}{N^2} \int_0^{2\pi} (|u_1|^2 + \dots + |u_{N^2}|^2) dt =$$

$$\frac{1}{N^2} \int_0^{2\pi} N^2 dt = 2\pi, \text{ χρησιμοποιώντας ότι το } \left\{ \frac{u_k}{\sqrt{2\pi}} : k \in \mathbb{Z} \right\} \text{ είναι ορθοκανονικό.}$$

Παρατηρούμε ότι αν $k \in \mathbb{Z}$ τότε για κάθε $N \geq k$, $\langle f_N, u_k \rangle = \frac{1}{N} \langle u_k, u_N \rangle = \frac{2\pi}{N} \xrightarrow{N \rightarrow \infty} 0$.

Άρα $f_N \xrightarrow{N \rightarrow \infty} 0$.

Για το (β) παρατηρούμε τα ακόλουθα: $\|g_N\|_2^2 = \frac{1}{N^2} \int_0^{2\pi} |f_1 + \dots + f_N|^2 dt \Rightarrow$

$$\int_0^{2\pi} |f_1 + \dots + f_N|^2 dt = N^2 \cdot \|g_N\|_2^2 \quad (1)$$

Επίσης έχουμε: $|f_1 + \dots + f_N|^2 = (f_1 + \dots + f_N) \cdot \overline{(f_1 + \dots + f_N)} =$
 $(f_1 + \dots + f_N) \cdot (\overline{f_1} + \dots + \overline{f_N}) = \sum_{k=1}^N |f_k|^2 + \sum_{\substack{1 \leq k, \lambda \leq N \\ k \neq \lambda}} f_k \cdot \overline{f_\lambda}$
 $= \sum_{k=1}^N |f_k|^2 + \sum_{1 \leq k < \lambda \leq N} f_k \cdot \overline{f_\lambda} + \sum_{1 \leq k < \lambda \leq N} \overline{f_k} \cdot f_\lambda \quad (2)$

Αν $1 \leq k \leq \lambda \leq N$, τότε $f_k \cdot \overline{f_\lambda} = \frac{(u_1 + \dots + u_{k^2})}{k} \cdot \overline{\frac{(u_1 + \dots + u_{\lambda^2})}{\lambda}}$
 $= \frac{1}{k\lambda} (u_1 + \dots + u_{k^2}) \cdot (\overline{u_1} + \dots + \overline{u_{\lambda^2}})$. Λαμβάνοντας υπόψη την καθετότητα των u_i, u_j με

$1 \leq i \neq j \leq \lambda^2$ συμπεραίνουμε ότι $\frac{1}{k\lambda} \int_0^{2\pi} (|u_1|^2 + \dots + |u_{k^2}|^2) dt = 2\pi \frac{k^2}{k\lambda} = 2\pi \frac{k}{\lambda}$
 $\langle f_k, f_\lambda \rangle = \int_0^{2\pi} f_k \cdot \overline{f_\lambda} dt =$, άρα και $\int_0^{2\pi} f_\lambda \cdot \overline{f_k} dt = \langle f_\lambda, f_k \rangle = \overline{\langle f_k, f_\lambda \rangle} = 2\pi \frac{k}{\lambda} \quad (3)$

Έπεται από τις (1), (2) και (3) ότι $\int_0^{2\pi} |f_1 + \dots + f_N|^2 dt =$

$$\sum_{k=1}^N \int_0^{2\pi} |f_k|^2 dt + 2 \sum \left\{ \int_0^{2\pi} f_k \overline{f_\lambda} : 1 \leq k < \lambda \leq n \right\} = 2\pi N + 4\pi \sum \left\{ \frac{k}{\lambda} : 1 \leq k < \lambda \leq N \right\} \quad (4).$$

Θέτουμε $I_N = \sum \left\{ \frac{k}{\lambda} : 1 \leq k < \lambda \leq N \right\}$, $N \geq 2$ και παρατηρούμε ότι,

$$I_N = \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{N} \right) + \left(\frac{2}{3} + \frac{2}{4} + \dots + \frac{2}{N} \right) + \dots + \left(\frac{N-2}{N-1} + \frac{N-2}{N} \right) + \frac{N-1}{N}.$$

Επομένως $I_{2N} = A + B$, όπου $A = \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{2N} \right) + \left(\frac{2}{3} + \frac{2}{4} + \dots + \frac{2}{2N} \right) + \dots +$
 $\left(\frac{N}{N+1} + \frac{N}{N+2} + \dots + \frac{N}{2N} \right)$ και $B = \left(\frac{N+1}{N+2} + \frac{N+1}{N+3} + \dots + \frac{N+1}{2N} \right) + \dots + \frac{2N-1}{2N}$.

Αν $k \leq N$, τότε $\frac{1}{k+1} + \frac{1}{k+2} + \dots + \frac{1}{2N} \geq \frac{N}{2N} = \frac{1}{2}$.

Κατά συνέπεια, $I_{2N} > A \geq \frac{1+2+\dots+N}{2} = \frac{N(N+1)}{2} \cdot \frac{1}{2} = \frac{N(N+1)}{4} \quad (5)$

Έπεται από τις (4) και (5) ότι $\|g_{2N}\|_2^2 = \frac{1}{4N^2} \int_0^{2\pi} |f_1 + \dots + f_{2N}|^2 dt = \frac{1}{4N^2} (4\pi N + 4\pi I_{2N})$

$$= \frac{\pi N + \pi I_{2N}}{N^2} > \frac{1}{N^2} \cdot I_{2N} > \frac{1}{N^2} \cdot \frac{N(N+1)}{4} = \frac{1}{4} \frac{N(N+1)}{N^2} \xrightarrow{N \rightarrow \infty} \frac{1}{4}.$$

Έπεται ότι $\|g_{2N}\|_2$ δεν συγκλίνει στο 0 και συνεπώς $\|g_N\|_2$ δεν συγκλίνει στο 0.

Επειδή $f_N \xrightarrow{w} 0$, από το θεώρημα του Mazur υπάρχει ακολουθία κυρτών συνδυασμών μελών της (f_N) η οποία συγκλίνει norm στο 0. Από το (β) όμως συμπεραίνουμε ότι η ακολουθία (g_N) των μέσων όρων της (f_N) δεν έχει αυτή την ιδιότητα.

18) Έστω X, Y χώροι Banach και $T : X \rightarrow Y$ φραγμένος γραμμικός τελεστής. Αποδείξτε ότι: (α) Ο συζυγής τελεστής $T^* : Y^* \rightarrow X^*$ του T είναι συνεχής και για τις ασθενείς* τοπολογίες των Y^* και X^* .

(β) Αν ο T είναι ισομορφισμός μεταξύ των X και Y τότε και ο T^* είναι ισομορφισμός μεταξύ των X^* και Y^* .

(γ) Η προβολή $P : X^{***} \rightarrow X^* : P(f) = f|_X$, είναι συζυγής τελεστής.

[Υπόδειξη Για το (γ). Η P είναι η προβολή Dixmier (πρβλ. την άσκηση (6) της παραγράφου (2)). Δείξτε ότι $P = \varphi^*$, όπου $\varphi : X \rightarrow X^{**}$ η κανονική εμφύτευση του X στον X^{**}].

19) Έστω $(X, \|\cdot\|)$ χώρος με νόρμα. Αποδείξτε ότι η

(α) Η νόρμα $\|\cdot\|$ του X^* είναι ασθενώς* κάτω ημισυνεχής.

(β) Αν $(x_i^*)_{i \in I}$ είναι φραγμένο δίκτυο στον X^* και $x^* \in X^*$ ώστε $x_i^* \xrightarrow{w^*} x^*$ τότε $\|x^*\| \leq \liminf \|x_i^*\|$.

20) Έστω X χώρος με νόρμα. Αποδείξτε ότι:

(α) Κάθε μη κενό ασθενώς συμπαγές υποσύνολο του X είναι προσεγγίσιμο. Ιδιαίτερα κάθε αυτοπαθής υπόχωρος του X είναι προσεγγίσιμος.

(β) Κάθε μη κενό ασθενώς* συμπαγές υποσύνολο του X^* είναι προσεγγίσιμο.

(γ) Αν Y είναι κλειστός υπόχωρος του X και $\pi : X \rightarrow X/Y$ η κανονική απεικόνιση τότε, ο Y είναι προσεγγίσιμος αν και μόνο αν ισχύει ότι, $\pi(\hat{B}_X) = \hat{B}_{X/Y}$.